

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๖๒๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูข้าว

๑. สถานการณ์การปลูกข้าว

พื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด ๗๙ จังหวัด มีพื้นที่ยืนต้น ๕๙,๑๖๐,๕๔๓ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูข้าวที่สำคัญ

๒.๑ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๑,๗๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๑,๔๖๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๔๐ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๔๙ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑,๓๐๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๓๕๑ ไร่

๒.๒ เพลี้ยไฟข้าว พื้นที่ระบาด ๔ จังหวัด จำนวน ๑,๘๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๒๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๐๙๕ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๒,๐๗๖ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑,๑๘๘ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	ไม่พบการระบาด

๒.๓ หนอนกอข้าว พื้นที่ระบาด ๗ จังหวัด จำนวน ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่ ๓๐๗.๑๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๐๗.๑๑ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๑ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๓๔๙.๑๐ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๒๐ ไร่

๒.๔ หนอนห่อใบข้าว พื้นที่ระบาด ๘ จังหวัด จำนวน ๓๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๒๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๒๕.๒๕ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๓๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑๗๘ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๙๒ ไร่

๒.๕ โรคไหม้ข้าว พื้นที่ระบาด ๒๗ จังหวัด จำนวน ๖,๓๕๘.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๔,๗๙๑ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗๘,๓๑๙.๒๖ ไร่)

๑) ข้าวอายุน้อยกว่า ๔๐ วัน	จำนวน ๔,๓๑๐.๕๐ ไร่
๒) ข้าวอายุ ๔๐ - ๖๐ วัน	จำนวน ๑๙,๕๔๗ ไร่
๓) ข้าวอายุมากกว่า ๖๐ วัน	จำนวน ๕๑,๔๐๐ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดทุกจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกข้าว ประชาสัมพันธ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ได้แก่ โรคไหม้ข้าว หนอนห่อใบข้าว เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และศัตรูข้าวอื่นๆ

๓.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช ทั้ง ๙ ศูนย์ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยงผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับใช้ในฤดูกาลใหม่ และรณรงค์ให้สมาชิกศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน และเกษตรกรทั่วไปนำไปใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

๓.๓ แนะนำให้เกษตรกรงดหว่านปุ๋ยในอัตราที่มากเกินไป และแนะนำให้เกษตรกรใช้พันธุ์ต้านทานโรคไหม้ข้าว เช่น สุพรรณบุรี ๑ สุพรรณบุรี ๖๐ ปราจีนบุรี ๑ พลายงาม ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก ๑ ข้าวเจ้าหอมพิษณุโลก ๑ สุรินทร์ ๑ เหนียวอุบล ๒ สันปาดอง ๑ หางยี ๗๑ เป็นต้น

๓.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดที่เกิดการระบาดของศัตรูพืช ได้ประกาศเตือนการระบาดและประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรสำรวจติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้สำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอได้รับสารชีวภัณฑ์และแนะนำวิธีการผลิตสารชีวภัณฑ์จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชในเขตรับผิดชอบในพื้นที่ที่พบการระบาดรุนแรงเป็นวงกว้าง

๓.๕ หากพบการระบาดของเพลี้ยไฟแนะนำให้เกษตรกรดูแลแปลงข้าวระยะกล้าหรือหลังหว่าน ๗ วัน อย่าให้ขาดน้ำ และเมื่อสำรวจพบเพลี้ยไฟตัวเต็มวัย ๑ - ๓ ตัวต่อต้น ในข้าวอายุ ๖ - ๗ วัน ให้ให้น้ำเข้าแปลงนาจนระดับน้ำท่วมยอดข้าวทิ้งไว้ ๑ - ๒ วัน แต่หากพบการระบาดรุนแรงใช้สารกำจัดแมลง เช่น มาลาธอออน ๘๓% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เซฟวิน ๘๕% ดับบลิวพี อัตรา ๒๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๓.๖ แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราบิวเวอเรียเพื่อควบคุมการระบาดของหนอนห่อใบข้าว และส่งเสริมให้เกษตรกรสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๐ กันยายน ๒๕๖๓

ภาคเหนือ ระวัง หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระวัง หนอนกัดใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

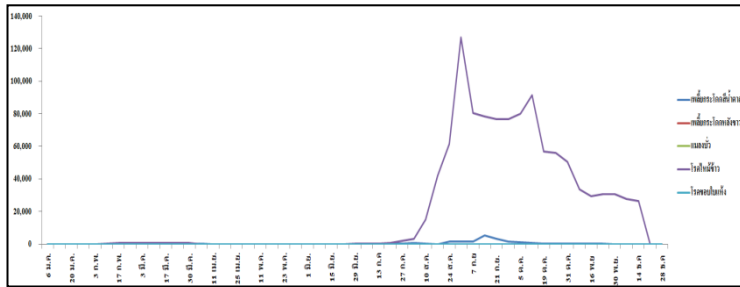
ภาคกลาง และภาคตะวันออก ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

ภาคใต้ ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว และโรคไหม้ข้าว

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของศัตรูข้าว

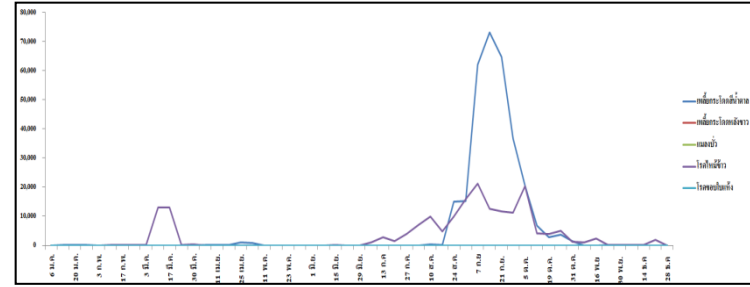
ระหว่างปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

พื้นที่ปลูก (ไร่)

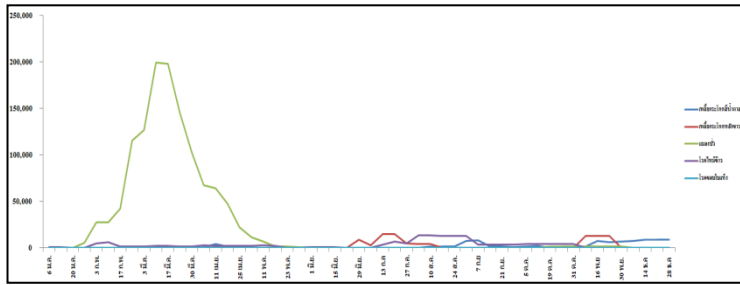
ปี ๒๕๕๘

พื้นที่ปลูก (ไร่)

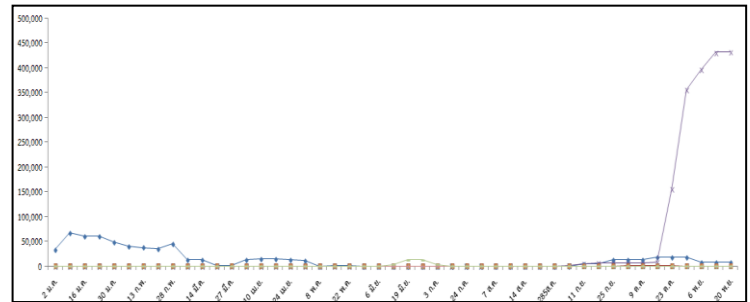
ปี ๒๕๕๙

พื้นที่ปลูก (ไร่)

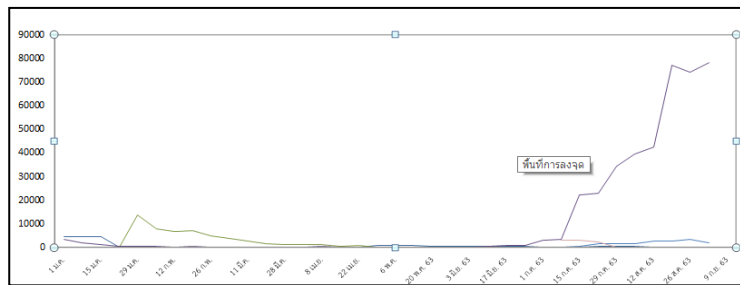
ปี ๒๕๖๐

พื้นที่ปลูก (ไร่)

ปี ๒๕๖๒

พื้นที่ปลูก (ไร่)

ปี ๒๕๖๓

- เหลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ๑,๗๐๐ ไร่
- เพลี้ยไฟ ๑,๘๗๕ ไร่
- หนอนกอข้าว ๓๗๐.๑๐ ไร่
- หนอนห่อใบข้าว ๓๐๐ ไร่
- โรคไหม้ข้าว ๖๓,๕๒๘ ไร่